

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.Sc. Programme 1st Semester Examinations, 2018

DSC1-PHYSICS

MECHANICS

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 40

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.
All symbols are of usual significance.*

GROUP-A

বিভাগ-ক

সমূহ-ক

1. Answer any five questions from the following: $1 \times 5 = 5$
- নিম্নলিখিত থেকোনো পাঁচটি অঙ্কের উক্তর মাঝে;
কুন্তে পাঁচটা প্রশ্নচরকো উত্তর দেক :
- (a) What is the difference between real force and virtual force?
বাস্তব বল ও অঙ্গীক বলের মধ্যে পার্থক্য কী ?
বাস্তবিক বল র অঙ্গীক বল মাঝে কে মিন্তা ছ ?
- (b) Define 'Universal Gravitational Constant'.
সর্বজনীন মহাকর্ষীয় ক্ষেত্রক কাকে বলে ?
সর্বালোকিক গুরুত্বাকর্শন স্থিরাঙ্ক পরিভাষিত পার।
- (c) What is the nature of the velocity vs displacement curve in case of simple harmonic motion?
সরল দোলণকিতে বেগ-স্থান জৈবিত্বিক প্রক্রিয়া কি ক্রম ?
সরল আবর্ত গতিমা স্থানান্তরণ বনাম গতিকো বক্রকো স্বামাব কস্তো হুনচ ?
- (d) Define torsional rigidity.
বাঁশর্ত ন্যূনতা কাকে বলে ?
আণুর্ণ ঠোসতা পরিভাষিত পার।

(e) Write down the two postulates of Einstein's special theory of relativity.

एइनस्टीन-एन विशेष आपेक्षिकतासम्बन्धीय सूचि लेखो।

आईन्सटाइनको सापेक्षताको विशेष सिद्धान्तको दुईवटा अभियारणाहरू उल्लेख गर।

(f) What is the unit of torque?

टर्केट एकाई की ?

घूर्णन बलको एकाई के हो ?

(g) Give two examples of conservative force.

मूलकी बलहरू सूचि उमाहरण दाइ।

संरक्षी बलको दुइवटा उदाहरणहरू देउ।

(h) State Kepler's 3rd law.

केप्लारियन फॉलोअउ सूचि विश्व कडा।

केप्लरको त्रित्रो नियम उल्लेख गर।

GROUP-B

विभाग-थ

समूह-ख

Answer any three questions from the following

निम्नलिखित थे-कोनो तिनाटि प्रश्नहरू उत्तर दाइ

कुनै तिनवटा प्रश्नहरूको उत्तर पैठ

$5 \times 3 = 15$

2. (a) What is Geosynchronous orbit? Determine the height of the Geosynchronous satellite from the Earth's surface.

भूसम्मलमा कानूनी कि ? भू-पृष्ठ घोके भूसम्मलमा उपग्रहहरू उक्ता निर्णय करो।

भूसम्मक्षिक ग्रहण्य के हो ? पृथ्वीको सतहबाट भूसम्मक्षिक उपग्रहको उचाई निर्धारित गर।

(b) Whether the escape velocity from the earth's surface is greater than the escape velocity from the moon's surface or not. — Explain.

पृथ्वी पृष्ठ थेके घुङ्किबेग चाहे पृष्ठ थेके घुङ्किबेग अपेक्षा बढ्दो ना होउनो ? व्याख्या करो।

पृथ्वी—सतहबाटको मोक्षदायक गति, चन्द्रमा—सतहबाटको मोक्षदायक गति भन्दा बढी हुन्छ कि छुटैन ? बुझाउ।

3. (a) Describe Lorentz time dialation phenomenon in the light of special theory of relativity.

लोरेंजियन समयों विकृति घटनाटि विशेष आपेक्षिकतावादेर निरित्ये वर्णना करो।

सापेक्षताको विशेष सिद्धान्तको प्रसंगमा लोरेन्जियन को समय विस्तारण प्रक्रिया वर्णन गर।

- (b) The half-life period of a particle moving with velocity $2.8 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$ is found to be $2 \times 10^{-7} \text{ sec}$. Determine the actual half-life period of the particle.

$2.8 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$ वेगे गतिशील कणको अर्थजीवन काल पर्याप्तेकै काहो पाउना छै $2 \times 10^{-7} \text{ sec}$ । कणाम्ला छकूल अर्थजीवनकाल निर्णय करो।

$2.8 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$ को गतिले प्रगतिशील एउटा कणको अर्ध-काल $2 \times 10^{-7} \text{ sec}$ छ। यो कणको वास्तविक अर्ध-काल निर्धारन गर।

4. (a) Prove Newton's 3rd law of motion from the conservation principle of linear momentum.

द्रैविक भवनेग संतरण नीठि एके निझौदेले ढुडीय गतिशील अभाव करो।

रेखामय आवेगको संरक्षणको सिद्धान्तबाट न्युटनको रोस्नो नियम प्रमाण गर।

- (b) A rocket is emitting gas at a constant rate of 16 kg s^{-1} and at a constant relative velocity of 11 km s^{-1} . If the initial mass of the rocket is 6000 kg , then what will be its acceleration after 1 minute of its launching?

एकृति राकेटे 16 kg s^{-1} छिर हाते एवं 11 km s^{-1} छिर आपेक्षिक वेगे गास निर्गमन कर्न्छ। राकेटिय आर्थिक भए 6000 kg हुल उत्तरक्षेत्रे एक मिनिट पर स्ट्रिच ढुत्त कै हाबे ? अधिकर्त्तव्य छाड्न उपेक्षा करो।

एउटा राकेटे 16 kg s^{-1} को स्थिर दश र 11 km s^{-1} को स्थिर सापेक्षिय गतिले ग्यास प्रसारित गरि रहोको छ। यदि राकेट को शुरुवाति द्रव्यमान 6000 kg रहे, यसको गतिवृद्धि 1 minute पछि कै हुन्छ ?

5. (a) Define torque and angular acceleration. Establish the relation between them.

ट्र्यूक र कोणिक ढुरान्त्रे संज्ञा दाओ। एमेत्र मध्ये सम्पर्क ज्ञापन करो।

घूर्णन चल र कौणिक गतिवृद्धि परिभाषित गर। तिनीहरूमाझको सम्बन्ध स्थापित गर।

- (b) The mass of a particle is 0.01 kg . Its position vector with respect to a particular point is given by $\vec{r} = (10\hat{i} + 6\hat{j}) \text{ m}$ and its velocity $\vec{v} = 0.5\hat{i} \text{ ms}^{-1}$. What is the angular momentum of the particle with respect to that particular point?

एकृति कणको भए 0.01 kg वर्क कोनो निरिटि लिन्दू मापेक्षे तत्र अवस्थान भेट्टेका $\vec{r} = (10\hat{i} + 6\hat{j}) \text{ m}$ एवं गतिवेग $\vec{v} = 0.5\hat{i} \text{ ms}^{-1}$ । उहि लिन्दू मापेक्षे कणको कोणिक ढुरावेग कैजो ?

एउटा कणको द्रव्यमान 0.01 kg छ। एउटा कुनै बिन्दुको सापेक्षका यसको अवस्थान सादिश $\vec{r} = (10\hat{i} + 6\hat{j}) \text{ m}$ छ र गति $\vec{v} = 0.5\hat{i} \text{ ms}^{-1}$ छ। यो बिन्दुको सापेक्षमा कणको कौणिक आवेग कै हुन्छ ?

3

2

2

3

3

2

6. (a) The equation of a simple harmonic motion is given by $x = A\sin(\omega t + \alpha)$. Show that the relation between velocity v and acceleration a is $\omega^2 v^2 + a^2 = A^2 \omega^4$.

एकात्रि भरल दोलण्डिर समीकरण $x = A\sin(\omega t + \alpha)$ । जेखाउ ये, वेग v ए फूल a -न घाये नम्पकाति हल $\omega^2 v^2 + a^2 = A^2 \omega^4$ ।

एउटा सरल-आवर्त गतिको समिकरण $x = A\sin(\omega t + \alpha)$ छ । गति v र गतिवृद्धि a याइको सम्बन्ध $\omega^2 v^2 + a^2 = A^2 \omega^4$ हुन्छ भनि देखाउ ।

- (b) All simple harmonic motions are periodic motion but all periodic motions are not simple harmonic motion. — Explain.

सब सरल दोलण्डि पर्यावृत्त गति किञ्च सब पर्यावृत्त गति सरल दोलण्डि नहुँ — बाब्चा कहा ।

सबै सरल-आवर्त-गतिहरू आवधिक हुन्छ तर सबै आवधिक गतिहरू सरल आवर्तीता हुटैन् — बुझाउ ।

GROUP-C

विज्ञान-ग

सामूह-ग

Answer any two questions from the following

10×2 = 20

निम्नलिखित ये-कोन्नो मूँडि थारेहरू उक्त दाइ

कुनै दुईवटा प्रश्नहरूको उत्तर देउ

7. (a) Establish the differential equation of damped oscillation and determine the expression for its displacement.

अनुभिति द्वालम्बित अवकल समीकरणाति प्रतिष्ठा कर्न्नो एवं सरलण्ड राशिमाला निर्णय कर्न्नो ।

एउटा मन्दित दोलक को निम्नि अवकल समिकरण स्थापना गर अनि स्थानान्तरणको राशिमाला नियमन गर ।

- (b) Show that the total energy of a particle executing simple harmonic motion always remains constant. Draw the potential energy and kinetic energy curve with displacement.

जेखाउ ये, भरल दोलण्डिसम्पर्क एकात्र फूल योउ शक्ति अपविवरिति थाक्ने । भरणेहरू भाङ्गे गतिशक्ति र शिरिशक्तिर परिवर्तनेहरू लेखिन्न आँक्नो ।

सरल-आवर्त गति तामेल गर्नै एउटा कणको कुल-उर्जा सदैव स्थिर हुन्छ भनि प्रमाण गर । विभव र गतिज उर्जाको स्थानान्तरणसंगको वक्त बनाउ ।

- (c) Determine the ratio of kinetic energy and potential energy of a particle performing simple harmonic motion when its displacement from the equilibrium position is $x = \frac{A}{4}$. The amplitude of the particle is A .

एकटि सरल द्योगतिविशिष्ट कणात सामान्यता थेके नवप $x = \frac{A}{4}$ हले गतिशील उ श्रुतिशील अनुपात निर्णय करो। कणात विकार A ।

एउटा सरल-आवर्त गति तामेल गरेको एउटा कणको निर्दित, रथानान्तरण $x = \frac{A}{4}$ भएको अवस्थामा, विभव v र गतिज उर्जाको अनुपात निर्धारण गर। कणको गतिको अधिकता A हो।

8. (a) Prove that, $Y = 3K(1 - 2\sigma)$ for a homogeneous medium. The symbols have their usual meanings.

कोनो समसङ्ग आवधेत फ्रेंड्रे प्रभाव करो, $Y = 3K(1 - 2\sigma)$ । येथाने चिह्नालि शब्दित अर्थ बहान करो।

$Y = 3K(1 - 2\sigma)$ प्रमाण गर। चिन्हहरूको सामान्य अर्थहरू छन्।

- (b) Prove that, the torsional couple per unit twist for a wire is $\frac{\pi \eta R^4}{2l}$, where the symbols have their usual meanings.

प्रभाव करो दे, एकटि ताजेत अंडि शक्ति पाके मोड्डु घन्चेर भागक $= \frac{\pi \eta R^4}{2l}$, येथाने चिह्नालि अचलित अर्थ बहान करो।

एउटा तारको धूर्णन ठोसता जोडा प्रति मोड्डु $= \frac{\pi \eta R^4}{2l}$ रुच भनि प्रमाण गर। यिन्हरूको सामान्य अर्थहरू छन्।

9. (a) Given $\vec{A} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k}$ and $\vec{B} = 2\hat{i} - \hat{j} + 2\hat{k}$. Determine the unit vector perpendicular to both $\vec{A}$ and $\vec{B}$.

देख्या आहे $\vec{A} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k}$ एवं $\vec{B} = 2\hat{i} - \hat{j} + 2\hat{k}$ । $\vec{A}$ एवं $\vec{B}$ उभयोव उपर लम्ब एकक भेट्टोर निर्णय करो।

$\vec{A} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k}$ र $\vec{B} = 2\hat{i} - \hat{j} + 2\hat{k}$ छन्। दुवै सादिशाहरूरूप लम्ब भएको एकाई सादिश निकाल।

- (b) Given $\vec{A} + \vec{B} + \vec{C} = 0$, Show that, $\vec{A} \times \vec{B} = \vec{B} \times \vec{C} = \vec{C} \times \vec{A}$.

देख्या आहे, $\vec{A} + \vec{B} + \vec{C} = 0$ । देखाओ ये, $\vec{A} \times \vec{B} = \vec{B} \times \vec{C} = \vec{C} \times \vec{A}$ ।

$\vec{A} + \vec{B} + \vec{C} = 0$ दिइएको घ $\vec{A} \times \vec{B} = \vec{B} \times \vec{C} = \vec{C} \times \vec{A}$ प्रमाण गर।

- (c) Show that, $\vec{A} \times (\vec{B} \times \vec{C}) + \vec{B} \times (\vec{C} \times \vec{A}) + \vec{C} \times (\vec{A} \times \vec{B}) = 0$.

देखाओ ये, $\vec{A} \times (\vec{B} \times \vec{C}) + \vec{B} \times (\vec{C} \times \vec{A}) + \vec{C} \times (\vec{A} \times \vec{B}) = 0$ ।

प्रमाण गर $-\vec{A} \times (\vec{B} \times \vec{C}) + \vec{B} \times (\vec{C} \times \vec{A}) + \vec{C} \times (\vec{A} \times \vec{B}) = 0$ ।

- (d) Show that $\vec{A} = \hat{i} - 2\hat{j} + \hat{k}$ and $\vec{B} = -2\hat{i} + 4\hat{j} - 2\hat{k}$ are parallel to each other.

देखाउँ गे, $\vec{A} = \hat{i} - 2\hat{j} + \hat{k}$ एवं $\vec{B} = -2\hat{i} + 4\hat{j} - 2\hat{k}$ डोडाहर परम्परोंसमानान्तर भए भनि प्रमाण गर।

$\vec{A} = \hat{i} - 2\hat{j} + \hat{k}$ र $\vec{B} = -2\hat{i} + 4\hat{j} - 2\hat{k}$ माझामा समानान्तर छन् भनि प्रमाण गर।

- 10.(a) Determine the velocity of rotation and revolution time of a satellite moving in a circular orbit.

बृहाकाल कक्षपथे गतिशील एकटि उपग्रहहरे प्रथमिक ब्रेग र आवर्तनकाल निर्णय करो।

एउटा आवर्त ग्रहपथमा गतिशील उपग्रहको आवर्तन गति र भ्रमणकाल निकाल।

- (b) Write down the salient features of central force.

केन्द्रीय बलको विशिष्टताहरुले लेखो।

केन्द्रीय बलका मुख्य तत्त्वहरु उल्लेख गर।

- (c) If the distance between the sun and the earth is reduced to half of their present distance, what will be the length of the year?

सूर्य थाके पृथिवीसँग दूरी बर्तमान दूराङ्ग्रह अर्धेक हले बाह्राहरु देखा लिए शन ?

यदि सूर्य र पृथिवीको दुरी बर्तमान दूरी भन्ना आधा भए वर्षको लमाई करिए हुन्छ ?